

YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN, VESILAIN JA MAA-AINESLAIN MUKAINEN PÄÄTÖS

Kuulutuksen julkaisupäivä

20.6.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 27.6.2022.

Päätösno 87/2022

Antopäivä 20.6.2022

Hakija Terrafame Oy

Asia Terrafame Oy:n Sotkamon kaivos- ja metallituotannon ympäristö- ja vesitalouslupa sekä kalliokiviaineksen ottoa, louhintaa ja murskausta koskeva maa-aines- ja ympäristölupa

Päätöksen pääasiallinen sisältö

Aluehallintovirasto on myöntänyt Terrafame Oy:lle määräaikaisen ympäristöluvan yhtiön Sotkamossa sijaitsevalle kaivostoiminnalle ja metallien talteenottoiminnalle ja niiden laajentamiselle. Uutta ympäristölupaa pitää hakea 31.3.2029 mennessä. Samalla Terrafame Oy:lle on myönnetty vesitalouslupa toiminnan jatkamisen edellyttäville vesitaloushankkeille.

Lupa koskee monimetallimalmin louhintaa Kuusilammen avolouhoksesta (18 Mt t/v malmin ja 45 Mt t/v sivukiveä), malmin murskausta ja jauhatusta, ensimmäisen ja toisen vaiheen kasaliuotusta, metallien talteenottolaitosta, uraanin talteenottolaitosta, vety- ja rikki-vetytehdasta, kalkin jauhatusta ja sammutusta, energian tuotantoa, tarvekiven louhintaa, toimintaan liittyviä kaivannaisjätteen jätealueita ja kaatopaikkoja sekä muita näihin liittyviä aputoimintoja (mm. nestemäisten kemikaalien varastointia, kemikaaliratapihaa, keskuspuhdistamoja). Päätös sallii lisätä malmin- ja sivukiven vuosilouhintaa sekä laajentaa avolouhosta, sivukivialuetta KL2 ja ensimmäisen ja toisen vaiheen liuotusalueita sekä jatkaa kipsisakka-altaan 2 käyttöä ja ottaa käyttöön uuden kipsisakka-altaan 3.

Tuotannon laajentaminen lisää muodostuvien jätteiden määrää ja nopeuttaa nykyisten jätealueiden täyttymistä ja uusien alueiden käyttöönottoa. Myös vesistöön johdettavien käsiteltyjen jätevesien määrä lisääntyy etenkin runsassateisina jaksoina.

Päätöksessä on annettu 208 lupamääräystä ympäristön pilaantumisen ja sen vaaran estämiseksi ja rajoittamiseksi sekä vesitaloushankkeiden toteuttamiseksi. Määräykset koskevat muun muassa tuotanto- ja jätealueiden rakenteita, vesistöihin ja ilmaan johdettavien

päästöjen sekä meluhaittojen rajoittamista, jätteiden käsittelyä sekä toimintaan ja sen vaikutuksiin sekä alueiden sulkemisiin liittyviä selvityksiä. Luvan saaja on päätöksessä velvoitettu laatimaan selvityksiä muun muassa jätevesien ja jätteen käsittelyn tehostamisesta, toiminnan melun ja pölyn vähentämisestä sekä jätevesien mahdollisesti aiheuttamista kalastovaikutuksista.

Toiminta-alueen käsitellyt jätevedet johdetaan pääosin purkuputkella Nuasjärveen. Lisäksi käsiteltyjä jätevesiä johdetaan lähivesiin ns. vanhoille purkureiteille. Vesistöön johdettavien käsiteltyjen jätevesien pitoisuusraja-arvoja on tiukennettu. Nuasjärveen johdettavan sulfaattikuormituksen kuukausi- ja vuosikuormitusrajat ovat pysyneet nykyisellään, mutta muilta osin kuormitusraja-arvoja on tiukennettu. Toiminta-alueen lähivesiin johdettavien vesien sulfaattikuormitusrajat on jonkin verran nostettu.

Pitkään jatkuneen runsassateisen jakson vesienhallinnan helpottamiseksi ja ympäristöriskien pienentämiseksi on myönnetty mahdollisuus luvassa tarkemmin määrätyin edellytyksin nostaa Nuasjärveen johdettavaa sulfaattikuormitus tilapäisesti normaalia suuremmaksi syystäskierron aikaan. Samassa tilanteessa toiminta-alueelta lähivesiin Oulujoen vesistöissä johdettava sulfaattikuormitus voidaan tilapäisesti kaksinkertaistaa.

Hakemus on hylätty sekoittumisvyöhykkeen määrittämisen osalta. Lisäksi aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen sulfaattikuormituksen sitomisen vuosisadantaan ja jätevesien enimmäispitoisuuksia koskevien raja-arvojen nostamisen siten kuin yhtiö oli ne esittänyt.

Toiminnan sulkemiskustannukset on arvioitu uuden tiedon perusteella selvästi suuremmiksi kuin aiemmin. Määrätyn vakuuden kokonaissumma on nykyisille toiminnoille 324,1 miljoonaa euroa. Lisäksi vakuutta on korotettava, kun uusi toisen vaiheen liuotusalue ja sivukiven jätealueen laajennusosa otetaan käyttöön.

Vesitalouslupa on myönnetty louhosten kuivanapitoon ja suojapumppauksiin, toiminnan kannalta tarpeelliseen vesistöjen ja valuma-alueiden muuttamiseen sekä lampien hävittämiseen. Päätöksellä on lisäksi myönnetty vesitalouslupa aiemmin kaivostoiminnan seurauksena pilaantuneen Salminen-järven kuivattamiseen ja haitallisia aineita sisältävän lietteen poistoon sekä liuotusalueen laajennusta varten tehtävään järven osittaiseen täyttöön.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Terrafame Oy:lle määräaikaisen käyttöoikeuden kaivosalueen ulkopuolisen Salmisen vesialueen osalta vesistön tilapäistä vedenpinnan laskeamista sekä pilaantuneen pohjasedimentin poistamista varten.

Aluehallintovirasto on myöntänyt yhtiölle vesilain tarkoittaman poikkeamisluvan uuden toisen vaiheen liuotusalueen alueella sijaitsevien luonnontilaisten alle yhden hehtaarin suuristen Pikku-Hoikan ja sen pohjoispuolella olevan Kuusilammen hävittämiseen.

Päästöistä vesiin aiheutuvat vahingot on määrätty korvattavaksi Nuasjärven vesialueen omistajille, Jormaskylä-Korholanmäen ja Nuaskylän osakaskunnille. Korvauksen suuruus on kummallekin erikseen 5 720 euroa vuodessa. Toiminnan päästöistä vesiin ei aiheudu rantakiinteistöille korvattavaa haittaa.

Yhtiö on lisäksi määrätty maksamaan kalatalousmaksua Lapin ELY-keskukselle 50 000 euroa ja Pohjois-Savon ELY-keskukselle 5 000 euroa vuodessa.

Yhtiön on 31.9.2025 mennessä pantava aluehallintovirastossa vireille kaupalliselle kalastukselle ja kalastusmatkailuyrityksille Nuasjärven ja Rehjan alueella mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaamista koskeva asia.

Yhtiön on korvattava Salmisen padon rakentamisesta, Salmisen vesialueen täytöstä ja sen aiheuttamasta valuma-alueen muuttumisesta sekä toiminnan päästöistä kaivospiirin ulkopuoliselle Salmisen vesialueelle aiheutuvista kalastuksen tuoton menetyistä koskevat vahingot Jormaskylä-Korholanmäen osakaskunnalle.

Aluehallintovirasto on myöntänyt samalla päätöksellä yhtiölle myös määräaikaisen maa-aineslain mukaisen luvan muuhun kuin kaivoslain mukaiseen tarpeeseen louhittavan maa-aineksen ottamiseen Kuusimäen tarvekilouhoksesta sekä ympäristönsuojelulain mukaisen luvan maa-aineslain mukaisesti otettavan kiviaineksen louhintaan ja murskaustoimintaan.

Toiminnan aloittamista koskeva oikeus ja valmistelulupa

Aluehallintovirasto on myöntänyt oikeuden kaivos- ja metallien talteenotto toiminnan laajentamiseen ja muuttamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Lisäksi luvan saaja on oikeutettu ryhtymään tämän päätöksen tarkoittamiin vesilain mukaisiin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä. Tältä osin on määrätty asetettavaksi 15 miljoonan euron vakuus.

Nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätös pidetään nähtävillä **20.6.–27.7.2022** aluehallintovirastojen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>.

Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä olevassa valitusosoituksessa. **Valitusaika päättyy 27.7.2022.**

Lisätietoja antavat

ympäristöylitarkastaja Turkkula Rekola, puh. 0295 017 669 (27.6.–27.7.)

ympäristöylitarkastaja Päivi Määttä, puh. 0295 016 929 (20.6.–15.7.)

johtaja Sami Koivula, puh. 0295 017 651 (20.6.–1.7.)

muina aikoina aluehallintoviraston vaihde, puh. 0295 017 500

sähköposti: etunimi.sukunimi@avi.fi